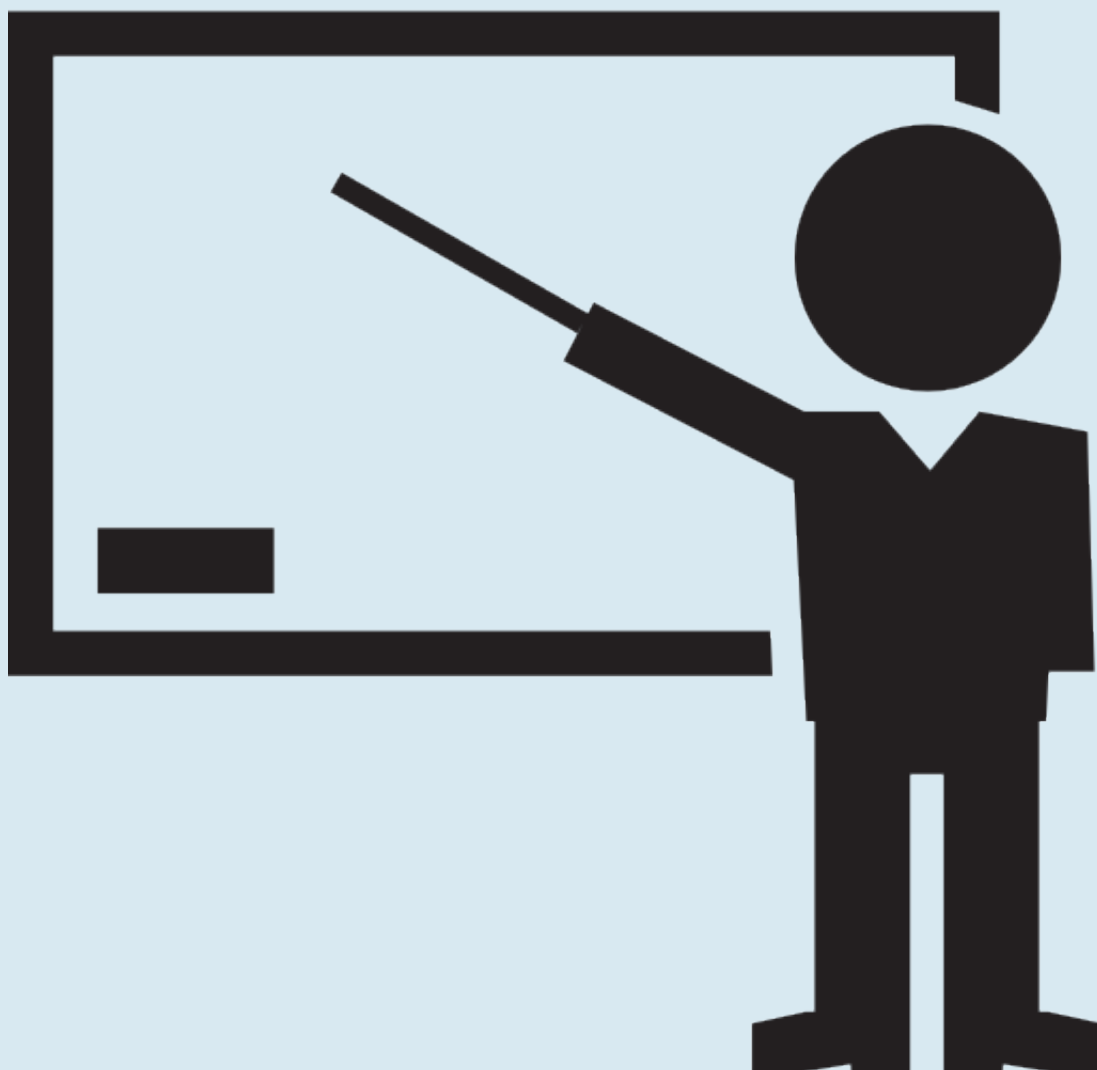

GODE RÅD TIL UDDANNELSESSTEDER

Gode råd til undervisere, der har elever og studerende med synshandicap på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

RING OG HØR MERE

39 45 25 45 • www.ibos.dk

Inklusion af elever/studerende med nedsat syn og blindhed i uddannelse kræver opmærksomhed på både den sociale, den fysiske og den faglige og pædagogiske tilgængelighed. Det er ligeledes vigtigt at være opmærksom på, at der er forskelle på behovene for tilgængelighed for henholdsvis unge med blindhed og unge som er svagsynede, ligesom der indenfor de to grupper er individuelle forskelle.

EN GOD STUDIESTART

Et indledende møde før studiestart mellem undervisere, sps-vejleder og eleven/den studerende er rigtig godt givet ud. På et indledende møde kan det afklares, hvilke pædagogiske og didaktiske tiltag, der er nødvendige, og hvilke hjælpemidler og andre kompenserende foranstaltninger der er behov for under studiet. I forbindelse med mødet vil det være en god idé at benytte tilbuddet om rådgivning fra den lokale synskonsulent eller fra studievejlederne på IBOS - Institut for Blinde og Svagsynede.

STUDIEMATERIALER

Litteraturlister/pensumlister: Mange elever/studerende med synshandicap har brug for at få deres studiematerialer i et særligt format, som kan læses med deres kompenserende hjælpemidler. Da der særligt ved studiestart kan være ventetid på at få leveret disse materialer, er det nødvendigt, at pensumlister er tilgængelige i god tid inden undervisningens start.

På mange uddannelser er der et krav om, at eleverne/de studerende skal have medindflydelse på pensum. For at imødegå dette og samtidig tage hensyn til elever, der er afhængige af at få produceret studiematerialer, kan det være en god idé, at underviseren på forhånd fastsætter pensum indtil efterårsferien. På denne måde kan pensumlister ligge klar i god tid, og processen omkring medindflydelse på pensum kan tilgodeses.

INTRANET

Mange uddannelsessteder lægger pensum og andet studiemateriale ud på intranettet. Dette er en stor fordel for elever og studerende med synshandicap, hvis det bliver lagt op i et tilgængeligt format.

Drejer det sig om tekster, der er scannet ind og lavet om til PDF-filer, er kvaliteten af den scannede tekst det vigtigste. Hvis den er gnidret eller skæv, er den for det første svær at læse for alle. For det andet er den svær at lave tekstgenkendelse på. Tekstgenkendelse (OCR) er den teknologi, mennesker med synshandicap kan benytte for at få billeder af tekst læst højt på computeren. Drejer det sig om materiale, underviserne selv laver, som fx. slides, noter, handouts, spørgsmål til gruppearbejde, og lignende, der skal bruges eller udleveres i undervisningen, bør det lægges på intranettet senest dagen før.

Læg materialet ud i dets oprindelige format - dvs. ikke konverteret til PDF. På den måde kan den studerende følge med i undervisningen på lige fod med de øvrige deltagere.

Det er muligt at gøre materiale tilgængeligt via websiden <http://robobraille.org/da>. Elever/studerende som har modtaget en startpakke PC via SPS, har mulighed for at konvertere filer via programmet FineReader.

IBOS kan ligeledes hjælpe med spørgsmål omkring tilgængelighed.

FILM/BILLEDER

Når der skal arbejdes med film, anbefales det, hvis det er muligt, at eleven/den studerende låner filmen med hjem på forhånd, og således kan forberede sig.

Ved film- og billedanalyse vil eleven/den studerende med synshandicap ofte have brug for assistance fra en sekretær (se også IBOS' vejledning omkring sekretærhjælp på www.ibos.dk/publikationer).

TAKTILE ILLUSTRATIONER

Billeder og illustrationer er i mange fag helt uundværlige for at forstå udviklede faglige sammenhænge. Det kan f.eks. være billeder af et atom, et verdenskort eller af menneskets indre organer. Elever/studerende med blindhed kan derfor have behov for at få vigtige illustrationer lavet taktilt. Taktile illustrationer er lavet i et særligt materiale og er følbare. Det er dog ikke alle med synshandicap, der kan aflæse taktile illustrationer.

Det vil være en god idé hvis underviseren og eleven/den studerende, evt. i samarbejde med en synskonsulent i fællesskab tager stilling til, hvilke illustrationer der skal fremstilles. De taktile illustrationer søges via SPS systemet.

HJÆLPEMIDLER

Til læsning og skrivning bruger elever/studerende med blindhed enten punktudstyr eller en talende PC. Elever/studerende som er svagsynede benytter enten optiske hjælpemidler, CCTV (elektronisk læseapparat) eller PC med forstørrelse og/eller oplæsning. Mange med nedsat syn har glæde af et særligt tavlekamera ved tavleundervisning.

Behovet for hjælpemidler varierer alt efter årsag og grad af synshandicap og alt efter hvilken uddannelse der er tale om. Derfor vil en udredning af elevens/den studerendes hjælpemiddelbehov ofte være nødvendig. I den forbindelse kan der findes specielle løsninger til at integrere eleven/den studerende med synshandicap i f.eks. naturvidenskabelige og musiske fag. Udredningen søges via SPS.

TAVLEUNDERVISNINGEN

Det anbefales, at man som underviser siger højt, hvad der bliver skrevet på tavlen og anvender særlige svagsynskridt (Ulma kridt). Det gør det muligt for eleven/den studerende med synshandicap at følge med på lige fod med de øvrige elever/studerende. Dette er i øvrigt et af de gode råd, som det har vist sig, at mange af de øvrige elever også profiterer af.

EKSAMEN

Det anbefales, at man som underviser tager en snak med eleven/den studerende om dennes behov for kompensation i forbindelse med eksamen i god tid inden eksamen.

Der henvises til IBOS' vejledende regler i forhold til eksamensdispensation. Du kan læse dem i IBOS' vejledninger om eksamen for blinde og for svagsynede på www.ibos.dk/publikationer.

GRUPPEARBEJDE

Elever/studerende med synshandicap kan langt hen af vejen deltage på lige fod i gruppearbejde. Ofte kræver det dog lidt planlægning, så det materiale der skal arbejdes med er gjort tilgængeligt. Endelig kan det være vigtigt at være opmærksom på, hvordan processen omkring gruppedannelse foregår. Hvis der lægges op til, at eleverne/de studerende selv finder sammen, er det ofte en meget visuel proces, hvor eleven/den studerende med synshandicap kan have brug for lidt hjælp til at komme med i en gruppe. Se også IBOS' vejledning om synshandicap og gruppearbejde på www.ibos.dk/publikationer.

IBOS - Instituttet for Blinde og Svagsynede
Rymarksvej 1 · 2900 Hellerup
ibos@kk.dk · www.ibos.dk
tlf. 39 45 25 45

